

Głosowanie w kraju

Głosowanie w miejscu stałego zamieszkania

Osoba uprawniona zameldowana na pobyt stały na obszarze gminy, która nie złożyła wniosku o wpisanie do stałego rejestru wyborców w innym miejscu **oraz osoba uprawniona wpisana do rejestru wyborców na własny wniosek**, zostanie wpisana z urzędu do spisu osób uprawnionych w gminie, w której ujęta jest w rejestrze wyborców, sporządzanego dla obwodu głosowania właściwego dla jej miejsca zamieszkania.

Osoba uprawniona zameldowana na pobyt czasowy (przebywająca czasowo), która nie została wpisana do stałego rejestru wyborców w gminie właściwej dla miejsca czasowego zameldowania (pobytu) zostanie ujęta w spisie osób uprawnionych w miejscu jej **zameldowania na pobyt stały**.

Głosowanie poza miejscem zamieszkania w kraju

Osoba uprawniona, która w dniu referendum będzie przebywała poza miejscem swojego zamieszkania może głosować w dowolnie wybranym przez siebie lokalu komisji do spraw referendum w kraju, za granicą i na polskim statku morskim, na podstawie **zaświadczenia o prawie do głosowania lub może dopisać się do spisu osób uprawnionych**.

Dopisanie do spisu osób uprawnionych w wybranym obwodzie głosowania

Osoba uprawniona może wziąć udział w głosowaniu w wybranym obwodzie głosowania, jeżeli złoży pisemny wniosek o dopisanie do spisu osób uprawnionych.

Wniosek składa się w urzędzie gminy, na obszarze której znajduje się wybrany obwód głosowania, najpóźniej **do dnia 1 września 2015 r.**

We wniosku należy podać:

- nazwisko,
- imię (imiona),
- imię ojca,
- datę urodzenia,
- numer ewidencyjny PESEL,
- adres zamieszkania.

Głosowanie w kraju osób stale przebywających za granicą

Osoba uprawniona stale zamieszkała za granicą, która będzie przebywała w Polsce w dniu referendum, może wziąć udział w głosowaniu w dowolnym obwodzie głosowania, jeśli przedłoży obwodowej komisji do spraw referendum ważny polski paszport oraz dokument potwierdzający, że stale zamieszkuje za granicą. Dokumentem takim może być np. karta stałego pobytu, dokument potwierdzający zatrudnienie za granicą lub dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania ze świadczeń ubezpieczenia społecznego za granicą (nie jest wymagane tłumaczenie tych dokumentów). Na tej podstawie obwodowa komisja do spraw referendum dopisze taką osobę do spisu osób uprawnionych, zaznaczając to w paszporcie przez odciski pieczęci komisji i wpisanie daty na ostatniej stronie przeznaczonej na adnotacje wizowe.

Osoba uprawniona stale zamieszkała za granicą może również głosować na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego przez konsula, o ile została na swój wniosek wpisana do spisu osób uprawnionych w obwodzie głosowania utworzonym za granicą.

Dopisanie do spisu osób uprawnionych żołnierzy, ratowników, policjantów, funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej

Żołnierze pełniący zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniący służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywający ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, ratownicy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania, policjanci z jednostek skoszarowanych, funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej pełniący służbę w systemie skoszarowanym, którzy chcą wziąć udział w głosowaniu w miejscu odbywania służby, powinni złożyć wniosek o dopisanie do spisu osób uprawnionych w wybranym przez siebie obwodzie w danej miejscowości.

Wniosek składa się w urzędzie gminy od dnia 17 sierpnia 2015 r. do dnia 24 sierpnia 2015 r. Osoby, które przybyły do miejsca zakwaterowania po tym terminie mogą złożyć wniosek najpóźniej do dnia 4 września 2015 r.

We wniosku należy podać:

- nazwisko,
- imię (imiona),
- imię ojca,
- datę urodzenia,
- numer ewidencyjny PESEL,
- adres zamieszkania.

Głosowanie w szpitalach, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz w domach studenckich

Osoby uprawnione do udziału w referendum, które będą przebywać w dniu referendum w szpitalach, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych zostaną wpisane do spisów osób uprawnionych do udziału w referendum sporządzonych dla obwodów głosowania utworzonych w tych jednostkach i będą mogły głosować w tych obwodach. Kierownik jednostki powiadomi osoby przebywające w jednostce o umieszczeniu ich w spisie osób uprawnionych do udziału w referendum.

Na takich samych zasadach będą mogły głosować **osoby uprawnione do udziału w referendum przebywające w domach studenckich lub zespołach domów studenckich**, w których utworzono obwody głosowania.

Osoby uprawnione do udziału w referendum wpisane do spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w wyżej wymienionych jednostkach zostaną z urzędu skreślone ze spisu w miejscu stałego zamieszkania.

Osoby, które przybędą do wyżej wymienionych jednostek w dniu referendum, będą mogły głosować w obwodach utworzonych w tych jednostkach **tylko na podstawie zaświadczeń o prawie do głosowania.**

Dopisanie do spisu osób uprawnionych w dniu referendum

W dniu referendum obwodowe komisje do spraw referendum dopisują do spisu osób uprawnionych jedynie te osoby, które:

- przedłożą zaświadczenie o prawie do głosowania,
- zostały pominięte w spisie, jeżeli udokumentują, że stale zamieszkują na terenie danego obwodu głosowania, a urząd gminy potwierdzi, że nie otrzymał zawiadomienia o utracie przez nich prawa wybierania lub o wpisaniu do spisu osób uprawnionych w innym obwodzie,
- są obywatelami polskimi stale zamieszkującymi za granicą, głosującymi w kraju na podstawie ważnego polskiego paszportu i dokumentu potwierdzającego stałe zamieszkanie za granicą;
- zostali skreśleni ze spisu dla danego obwodu głosowania w związku z wpisaniem do spisu osób uprawnionych w szpitalu, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, jeżeli udokumentują, że opuścili tę placówkę przed dniem referendum;
- chcą głosować w obwodzie utworzonym w zakładzie opieki zdrowotnej, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, a przybyli do tej jednostki przed dniem referendum.